

vii. 3843 - 94 / 1934-35 - 1934. xii. 11. - teleles - nyltb.
ix. 4696 - 98 / 1936-37 - 1936. xi. 23. - történeli - nyltb.
4977 - 379 / " " - 1937. vi. 23. - vegyes - nyltb.

Szilágygyógyfalu, Szilágyy m. 1906. vii. 25. - ref.

avatói átírás: 477 / 1937-38.

rep: 1937. dec. 21.

A DEBRECENI II. KIR. TISZA ISTVÁN TUDOMÁNYOS EGYETEM
JOG- ÉS ÁLLAMTUDOMÁNYI KARA.

444

1937 / 1938 sz. évi

Érk: 19 1937 DEC. 13. hó n.

Címzett:

dr. melléklet. Utóirat:

Bíralatra kiadvatik:

X. Pracsó László

X. Fachás Gyula

professort uralknak.

Debrecen,

[Handwritten signature]
s. i. dekan.

Elfogadom.

A. 1937 dec. 13.

[Handwritten signature]

Elfogadom.

B. 1937 december 18

[Handwritten signature]

Nevezetesen európai törvényalkotások
a kereskedelmi és hitellel terén
a XIX.-ik századtan.

Deines Lajos
jegyzőgöze.

A 2324

Forrás munkák:

- Dr. Nagy Ferenc: A magyar kereskedelmi jog kézikönyve különös tekintettel a bírói gyakorlatra. Második átdolgozott kiadás I. füzet Budapest 1892. Athenaeum.
- Dr. Nagy Ferenc: A magyar váltójog kézikönyve különös tekintettel a bírói gyakorlatra és a hűlföldi törvényhozásra. Budapest 1897 Athenaeum.
- Dr. Hunecz Ödön: A magyar kereskedelmi és váltójog vaslata Budapest 1928 Gyill. Károly könyvkiadó váll. alata.
II. rész 1929.
- Dr. Száthy István: Kereskedelmi jog Budapest 1876. Eggenberger fele kiadás.
- Dr. Száthy István: Ányagi és alakító váltójog. Második kiadás. Budapest 1884. Eggenberger fele kiadás.
- Dr. Heinrich Thöl: Das Handelsrecht, erster Band fünfte umgearbeitete Auflage, Leipzig 1875 Fues's Verlag (R. Reissland.)

Regjebben, a XIX.-ik század plött is megkivánták a kereskedelmi élet szükségletei, hogy rájuk vonatkozólag részletes állami szabályok alkottassanak, de a XVIII.ik század végén és a XIX. ik század elején a kereskedelem szabályozás oly rohamosan fejlődik, hogy az eddigi szabályozások nem elegendik ki többé a fejlődő kereskedelmi élet szükségleteit. Székhelyen alakuló részvénytársaságoknak célszerű be rendezkedésre, szervezésre van szükségük. Így feltétlen szükség lett, a vállalatok megalapításának, megszűnésének, cégvezetésnek, valamint a vállalat tulajdonosa és alkalmazottjai közötti viszonyoknak szabályozására. E nagyobb vállalatoknál fontos a könyvvezetés és a beltársaság. Így ezekre vonatkozólag is szabályokat kellett alkotni. A ke-

kereskedelmi individualizatio megörse-
 sere szükségös, hogy a cégjegyzésre és véd-
 jegyoltalomra vonatkozólag is törvé-
 nyes intézkedések alkottassanak. Szük-
 séges továbbá hogy a szabad verseny
 erkölcsös és nemes voltának biztosí-
 tása mellett szabályos történjék a tiszt-
 tességtelen verseny megakadályozása.
 A váltónak mind-mind nagyobb sze-
 rpe van a modern gazdasági élet-
 ben, mint fizető eszköznek is, mint hit-
 telt eszköznek is s így a váltóra vonat-
 kozó szabályok tökéletesítése egyik
 legfontosabb feladatát képezi a keres-
 kedelmi törvényalkotásnak. Az emli-
 tettchen kívül a XIX. ik században foko-
 zottabb gondot kell fordítani a jó és
 olcsó közlekedési eszközök létesítésére,
 a kereskedelem érdekében fokozottabb
 megóvásaira, érdekegyviteltek abszervi-
 alkalmazására, szakvitelen folyken-

tésére, valamint a külfölddel és a külföldi államok közötti kereskedelem körülményeinek tanulmányozása végett a kereskedelmi statisztikai adatok gyűjtése is szükségesé válik. Az államok vezetői ezért belátva intézkedéseket tenniek új, a modern kereskedelmi élet követelményeinek megfelelő szabályok alkotására s hosszú fáradozásaik eredményeképpen a XIX. század folyamán csaknem minden államban megalakították a modern kereskedelmi élet igényeit kielégítő kereskedelmi és hiteléletre vonatkozó törvények.

A XIX. században az első "nagy" vállalkozás kereskedelmi törvény megalakítására Franciaországban kezdődik 1801. április 3-án, midőn, consuli rendelettel egy hét tagú bizottság alapított egy kereskedelmi törvényjavaslat kidolgozására végett. E bizottság a szűz arat föl-

di kereskedeleme vonatkozó munkála-
 tai alapján a márc 1673-ban keletke-
 zett „Édit du roi, servant du Reglement
 pour le commerce, des negociants et des
 marchands du moi du Mars 1673” szabá-
 lyozást, a tengeri kereskedeleme vo-
 natkozó szabályok alkotásánál pedig a
 nyolc évvel később keletkezett „Ordonance
 de la marine du moi d'Avrîl” szabá-
 lyozást vette. E két tagyi bizottság, mely-
 nek tagjai Vignon, Coulomb, Legras, Bour-
 sier, Vital Roux, Gorneau és Mourgu vol-
 tak, kezelt egyúttal pontból álló javasla-
 tot, mely a kövegese három tagu bizott-
 ság által (tagjai voltak Gorneau, Legras
 és Vital Roux) államtanács elé terjesz-
 tetik. E javaslat azonban törvényje nem
 lett.

Napoleon rendeleteire 1806-ban a mun-
 kálataik nyílt megkezdődnek, mikor is
 kereskedelmi törvényalkotás céljából ta-

nácskorást rendel el. E tanácskorások az államtanács részéről 1806 november 4-től 1807 augusztus 29-ig tartottak. E tanács megállapodik egy javaslatban, mely javaslat Begouen államtanácsos szövege-
 Lésében tribunatus elé terjesztetik, hol is 1807 heptember 1-től 15-ig tárgyaltatván törvényje lett. E törvény a "Code de Commerce", mely négy könyvből is 648 cím-
 ből áll.

Az első könyv a kereskedelmet általában tárgyalja s részletesen intézkedik a ke-
 reskedelmi könyvek vezetéséről, a keres-
 kedelmi társaságokról, tőzsdéről; a váltó-
 ügyleteket, alkuszi ügyleteket is felöleli;
 sőt a bizományról, részletes szabályozá-
 sokat tartalmaz a vétel s eladási ügy-
 letekre, valamint a váltó ügyélt ren-
 delésre szóló papirokra vonatkozólag is.
 A fuvarozási ügyletet is tárgyalja, a szá-
 rapföldön történő fuvarozást elkülföldön

ve a tengeren történi fuvárosától.

Második könyve a tengeri kereskedelemmel foglalkozik. Kitérjed a hajóberélésekre, hajóelismervényekre, hajókölcsimre, tengeri biztosításokra, a hajótulajdonos és hajóalkalmazottak közötti szolgálati viszonyokra külön részben szólva a kapitányról. Az említettek mellett szól a kirakodásról, a hajóügyletekről, predó, elvülésekről.

Harmadik könyve a csödtörvény, ebben szó van a vagyonitengedésről, visszakövetelési jogról.

Negyedik könyve a kereskedelmi ügyekben eljáró bíróságokról szól, tárgyalva azok szervezetről, illetőségét és ezenkívül eljárás szabályokat.

"Code de commerce" a keletkeresés idejében a kereskedelmi törvényalkotás terén egy kiváló, a kor követelményeire mértén mondhatni egy dülálló mű volt, minek bizonyítékául szolgál az,

hogy a XIX században Európa számos álla-
 mában alkotott kereskedelmi törvények
 készítésénél mindenütt nagy figyelemre
 méltatták. Sok állam csaknem vál-
 tozatlan alakban fogadta azt el, más
 államok pedig a népi egyébt sajátos
 körülmények által szükségessé mu-
 tathozó átalakítással.

Tulajdonképen az 1842 ben keletkezett
 Sardiniai törvény sem más mint a „Code
 de Commerce”. Az 1865 ben életbe lépő „Codice
 di Commercio del regno d'Italia”, az újabb
 olasz kereskedelmi törvénykönyv pedig
 a Sardiniai törvénykönyv alapján ké-
 szült mű, így tehát ez is lényegesen a
 „Code de Commerce” alapján áll. E tör-
 vénykönyv alkotásánál azonban figye-
 lembe lettek véve azon változtatások
 is, melyek 1853 április 13-án és 1854 augus-
 tus 8-án hoztak. Ez újabb olasz keres-
 kedelmi törvényt az 1865. június 25-iki

törvény rendelkezése szerint 1866 január 1-én léptették életbe, miután az 1842-iki Sardiniai, az 1819 szeptember óta érvényben lévő Sicíliai és az 1857 óta érvényben lévő Nápolyi, valamint a Parmai törvények, mely utóbbi tubajdonképen maga a „Code de Commerce” volt, hatályon kívül helyestették.

Az első kereskedelmi törvénykönyvön kívül, ha csak a nagyobb kereskedelmi államok kereskedelmi törvénykönyveit nézzük, láthatjuk, hogy az 1819 címből álló spanyol kereskedelmi törvénykönyv a „Codigo de Comercio” mely 1824 május 30-án keletkezett s 1830 január 1-én lépett Spanyolországban életbe szintén a „Code de Commerce” alapján áll. Ugyazintén a „Code de Commerce” alapján a Görögországban 1835 április 19-én ill. május 1-én életbe léptetett kereskedelmi törvénykönyv. Hasonlóképpen Fejedelemségünk fel a „Code de Commerce”-hez a 923 címből álló 1838 apr. 10-én keletkezett s 1838 október 1-én hatály-

ba lépő holland kereskedelmi törvénykönyvben is.

A „Code de commerce” alapján keletkezett törvénykönyvek közt legelőkeltebbnek tartják az 1833 szeptember 18-án keletkezett portugál törvénykönyvet a „Codigo commercial portuguez”-t. E törvénykönyv szerkesztésében legnagyobb érdem José Ferreira Borgesot illeti. E törvénykönyv szerkesztésénél a „Code de Commerce” mellett a porosz Landrecht, a hollandi; régi spanyol kereskedelmi törvényeket, valamint az angol, skot, orosz jogokat, a német magánjogot, valamint a régi tengeri jogokat is figyelembe vették.

Amint a „Code de Commerce” keletkezése idejében egy tökéletes mű volt, később, már a XIX. század első felében az idő által megkívánt követelmények miatt változást szenved. 1817 március 19-én új változások hozatnak, az 1838 május 28-án hozott új csódtörvény által a „Code de Commerce”

3ik könyve változik meg, 1840 március 3án pedig a kereskedelmi bíróságokról hozatik új törvény.

Teljesen önállóan folyik a magyar kodifikációs munka. Ez tulajdonképpen már a XVIII. század utolsó negyedében kezdésig veszi, mikor is a királyi curia megbízott egy kereskedelmi és változói tervet kidolgozásával. A királyi curia készít is egy javaslatot mely 1791 január 9-én kelt királyi keirattal országgyűlés elé terjesztett, azonban sem az 1792-iki országgyűlésen se később tárgyalás alá nem vétetett és így törvény nem lett. Hasonló sors jerte az 1827-ben beterjesztett javaslatot is. Harmadikban Szabolcs megye indítványára egy új bíróság szerveztetett ki, mely bíróság 1839 szept. 1-én kezdte meg működését. E bíróság tárgyalási alapul két művet vett fel. Egyik mű "Palugyai Imre nyitrai püspök tervelete volt, mely úgy a kereskedelmire

mint a váltójogra foglalt magában in-
 terkedéseket. A másik mű Sardegna titkos ta-
 nácsosnak a birodalom nemet tartomá-
 nyai részére készített tervezete volt. E birottság-
 hoz a királyi kancellaria részéről nakertől
 Wildner Ignác nevertetik ki. Legnevezte-
 sebb tagjai a birottságnak Percsedy István
 elnökölte alatt Andrássy György helytartósá-
 gi tanácsos, Deák Ferenc, Klauzál György, Luka
 Sándor, Pulszky Ferenc, Pomsich Miklós, Vajky
 Ferenc, Laska János és Lsedényi Ede voltak.
 Ezen birottság az említett két mű alap-
 ján javaslatot készített elő, melynek tár-
 gyalisa nem sok időt veve igénybe az
 Országgyűlés arokat elfogadta, arok 1840
 március 13-án szentesítést nyerve törvény-
 nyé lettek: 1840 XV. a váltóról, XVI. a kereskedé-
 sről, XVII. a gyárak jogviszonyjáról, XVIII. a köv-
 kereseti társaságokról, XIX. a kereskedői
 tesületokról és allusorokról, XX. a fuvar-
 sokról és XXII. a csödről. E törvényt 1844-
 ben a VI. t. c. módosítja

Közországban 1832-ből, 1842-ből és 1857-ből vannak kereskedelmi törvények melyek két más törvénnyel - melyek egyike a gyári és iparüzleteket, másika a birodalmi hitelintézeteket tárgyalja, az orosz birodalmi codexnek a „Svod Zakonov”-nak XI-ik részét képezik.

A mai német birodalom területén az „Allgemeines Deutsches Handelsgesetzbuch” létejéig a kereskedelemre vonatkozó szabályok leginkább külön-külön, kisebb törvényekben alkottatnak. Így vannak külön törvények a vásárra, a bízásra, alkuszokra, váltóra, csödre, hajóbitortási ügyletekre. Egyes államoknak így Poroszországnak és Baden nagyhercegségnek - Poroszországnak az „Allgemeines Landrecht für die preussischen Staaten”, Baden nagyhercegségnek pedig a „Code de Commerce” számos pótlással és átalakítással - vannak egyezes törvénykönyvei a kereskedelmi ügyek szabályozására,

egyes német államokban pedig a „Code de Commerce”-t használták, mint egyes-
ges kereskedelmi törvénykönyvet.

Ami a német kereskedelmi jogi codifi-
cációt illeti az erre irányuló mozgalom
1836-ban kezdődik midőn is szeptember
12-én Württemberg képviselője indítványt
terjeszt Münchenben a valamelyesület köi-
gyüléséhez egy közös kereskedelmi törvény-
könyv készítése ügyében. 1838 augusztus
6-án a porosz képviselő is indítványt
tesz hasonló célból, azonban a nemzeti gyűlés
nem remélte hogy egység létrehozható lenne.
Mindazonáltal az egyes államok javadla-
tokat dolgoztak ki. Ez iráslatok között
csak a változó jog létrejöttét eredményes-
ték a kereskedelmi szabályozások azon-
ban ekkor még nem jöhettek létre.
1848-ban vetődik fel ismét a keres-
kedelmi jog megalkotására irányuló
kérdés, mikor is 1848-ban Wüdermann
államtanárs indítványt tesz e célból.

Mohl Robert igazságügy miniszter ekkor bi-
 zottságot alakít egy javaslat készítésére.
 É bizottság készít egy tervezetet, melynek el-
 ső címét 1849 márciusban közli is terük.
 A készbejött politikai események azonban
 akadályozták a további munkálatozat,
 míg nem 1856 február 21-én Bajorország
 újra szöv. nem teszi a kezét. Hosszas
 vitatkozások és a felmerült nehézségek
 elhárítása után a szövetségi gyűlés keres-
 kedelmi postája olyan nyilatkozatot
 tesz 1856 december 4-én, hogy a javaslatot
 úgyje oly stadiumban van hogy azt szö-
 vetségi gyűlés tárgyalása alá lehet ter-
 jeszteni. Ezután 1856 december 18-án a szö-
 vetségi gyűlés bizottságot küldeni kati-
 norra, a kereskedelmi törvények kidol-
 gozása végett. É bizottság 1857 január
 21-től július 2-ig, valamint 1857 szeptember
 15-től december 17-ig és 1858 január 18-tól
 1858 március 3-ig tartó tanácskozásokon

Tárgyalta a javaslatot. Ezek voltak az u. n. Nürnbergi tanácskorások, melyen, mint legkiválóbb tanácsnagok Thiel hannoveri tanár, Gerber Württembergi tanár, Hahn tanár, Rostock szenator töltöttek be fontos szerepet.

A tengeri kereskedelmi jog megalkotására irányuló tárgyalások az 1857 június 26-iki határozat értelmében 1858 április 26-ikián kezdődtek Hamburgban. A tárgyalások 1858 áprilistól 1859 októberig, valamint 1860 januártól augusztusig tartanak.

Minderok után a svédországi július 1861 május 31-én kiadott királyi rendelettel a javaslatokat kiélezítőhöz kért találatok a kormányokat felkérte azoknak mielőbbi elvet bejelentésére. Ezek 1861-től 1866-ig csaknem minden államban elvetbe is léptek.

A XIX század első nemet váltó jogi szabályozásai az 1819-ben keletkezett Weimari és az 1822-ben keletkezett hannoveri és

düsseli váltórendszabályok voltak. A szász-
 közepetáján egymásután keletkerűek a kü-
 lönböző német államokban a váltójogi
 szabályok, melyek közül mint megerősítet-
 ket fölszámíthatjuk az 1839-ben keletkerűt
 württembergi, az 1842-ben keletkerűt Nassaui
 az 1843-ból való osztrák és braunschweigi
 továbbá az 1844-ből való brémeni valamint
 az 1845-ös Bajorországi szabályokat. A fapós
 váltójogi mű kidolgozására nagy törekvést
 látnunk Poroszországban. Itt 1845-ben ke-
 szítették egy javaslatot, mely a máj XVIII.
 sz. adban alkotott „Preussisches Landrecht”
 alapján áll, de e javaslaton bizonyos mé-
 tékig a „Code de Commerce” hatása is lát-
 nánk. E javaslat többszöri át dolgozással, több
 tanácskozás után még három javaslatot
 eredményezvén 1847-ben Poroszország felső-
 litzje a kisebb német államokat, hogy az
 1847 október 20-án Berpurgban összehívotta
 nácskozásokon vegyének kiküldött képv.

selyők által részt. E tanácskozásokra 29 mé-
 met állam kiold képviselőt, még pedig ál-
 lamferfiakat, kereskedelmi, ipari, iparkama-
 rai valamint bírói szakferfiakat, kik is
 a december 6-ig tartó tanácskozásokon be-
 fejezik működésüket. A bekövetkezett esemé-
 nyek hátráltatták ugyan a javaslatoknak ki-
 rodalmi gyűlésen való tárgyalását, de vég-
 re az is megtörténvén az 1848 november
 24-ikén tartott bír. gyűlésen törvényerőre
 emelkedik is a törvény életkeletetere nap-
 jaink 1849 május 1 határozatát meg. Ki-
 sött ezen váltótörvény egyes, cikkei ellen-
 mondásokra adván alkalmat a 180-
 votségi gyűlés főkép Bajorország és Wür-
 temberg kezdeményezésére folytatón jönnek
 látja a kételyek tisztázása végett tanács-
 közást hívni egybe s ezért elhatározta,
 hogy a felmerült kételyek a Nürnbergben
 kereskedelmi törvényalkotáshoz egy begyűlt
 ülésnél közöltessék. Ezért fölkerítte
 a különböző államokat, legfőbbképen pe-

diq aroknak föbíróságait hogy a váltókei-
 deit illető határozataikat és véleményei-
 ket közzéadják a tanácskorással. E bíróság
 az anyag felülvizsgálására 11 tagú bírósá-
 got küld ki. A tanácskorás több javaslatot
 elfogadván azokat bemutatja a szövetségi
 gyűlésnek. A szövetségi gyűlés a javaslatot hely-
 benhagyván, az 1861. március 13. ihi szövetségi gyű-
 lési határozat folytán az legtöbb állammal
 közzétett saaknem minden államban
 mint kötelező törvényt életbe is léptették.

Az 1869. június 5. ihi helyi törvény mind a ke-
 reskedelmi törvényt, mind a váltótörvényt
 a nürnbergben alkotott váltójogi novelle-
 val együtt az északnémet szövetségkö-
 zös törvényének nyilvánította, majd mi-
 dön az északnémet szövetséget a német
 szövetség váltja fel, ezt pedig nemcsak a
 német birodalom, mind ezen törvények az
 1871. március 16. ihi német birodalmi alkot-
 mány rendelkezése szerint német birodalmi
 törvényeknek nyilvánították.

A német kereskedelmi törvénykönyvöt könyvre osztik, melyekben fejezetek és címek foglalhatnák.

A Törvénykönyv első könyve a kereskedő rendről szól. Szabályokat tartalmaz a kereskedelmi céjre, kereskedelmi cégjegyzésre, kereskedelmi könyvek vezetése vonatkozásilag, intérikedik a kereskedelmi meghatározottakról, azidő nemélyzetéről és a kereskedelmi alkuokról.

Második könyve a kereskedelmi társaságokról szól. Szabályokat állapít meg a társaságok alapítására és felállítására vonatkozólag, szabályozza a társaságok jogviszonyát harmadik nemélylyel szemben ugyisint szabályozza a társaságból való kilépést és a felvásárlást. Targyalja a betéti társaságokat, a részvényre alapított betéti társaságot, a részvény társaságokat, a részvényesek jogviszonyait, az igazgatóság jogkörét és a részvény társaság felállítására eseteire is foglal magában intérikedést.

Harmadik könyve a neveretlen társaságiokról és alkalmai egyesülésokről szól.

Negyedik könyve, a kereskedelmi ügyletek fogalmáról, az ügylet megkötéséről, teljesítéséről szól. Tárgyalja a vételt, a bírományt a szállítványorási és fuvarorási ügyleteket, kölcsönös tekintettel a vaspályák fuvarorási ügyleteire.

Ötödik könyve a tengeri kereskedelmi tárgyaltja. Tárgyalja a hajótulajdonát és birtokát, szól a hajóokról, a hajólegénységéről, érinti kedik az az arúfuvarorás és személyfuvarorás a vonatkozólag, szó van benne a hajókölcsönözésről, hajókaróról, hajótörés esetén nyugtandó séjlynyújtásról, a hitelerőkről, a tengeri biztosításról. A biztosításnál részletesen megállapítja a szerződés megkötésére vonatkozókat, a biztosított kötelezettségeit, szól a vesztélyterjedelméről, a kár megterítéséről a biztosítás megszűnéséről, végre a tengeri kereskedelmi ügyekre vonatkozó elővételokről.

A nemzeti kereskedelmi törvénykönyv, ugyancsak a nemzeti vártörvény, hosszas előkészület és beható tanulmányok alapján kiváló jogtudósok és szakfelelős közreműködésével készült. Én műsört tekintetben csatlakozom a francia spanyol és holland törvénykönyvekhez. Sikeresen emeli érvényre, amit a kereskedelemre és a kereskedelmi forgalomra a szokások megállapítanak, érvényre emeli a kereskedelemre és a forgalomra vonatkozó jogszabályokat, egyaránt mindazt amit a szokásos vagy tudomány a kereskedelemre nézve, mint helyest megállapít. Kiseb hibának dacára, mondhatni, egy állam törvényalkotása sem kerülheti el könnyen azt a törvénykönyvben foglalt szabályozásokat, amelyek a joggyveténe saját kereskedelmi érdeke ellen. A nemzeti vártörvény, melynek alkotásában főérdem Birnert, Liebet és Thölt illeti, szintén figyelembe véve az akkori nemzeti kereskedelmi élet tekintélyes szakfelelősainak és törvényalkotásának vonatkozó véleményeit

oly kiváló mű, hogy ezt alapul vették a Skandináv államok, Svájc, Oroszország, Spanyolország, Portugália váltójogi törvényeinek megalkotásánál.

Ha összehasonlítjuk a német és a francia váltószabályokat lényeges különbségeket fedezhetünk fel a kettő között. Különbség van egyáltalános váltóképeség tekintetében. A németben meg van a fedezet teljes kikapcsolása is egy a váltó tartozás teljes függetlenségének elismerése, a váltó itt rendelkezési záradék nélkül is forgatható, különbség van a kettő között a szigorú forma tekintetében is: a helykülönbség kelléke csak az interviencyerrel saját váltónál van kövételre, a forgatmány formalitásai feleslegesek, sőt érvényes írás forgatmány is, a váltóhitelesítő nem szerzi tulajdonjogot az interviencyerrel levő fedezetre s a jábizemű váltószerről helyesebb véleményben részesül.

A német váltótörvény jobban igazodik a modern közgazdasági életnek mint a francia

A Francia részről ellenszenvetles és új német
váltójoggal, nem tartván helyesnek és ab-
ban foglalt szabályorásokat, azt tartván,
hogy ezen intézkedések fölforgatják a vál-
tórrendi régi alapjait és megsavanyják
a kereskedelmet s így magyban fognak
ártani a kereskedelmi érdekeink. Ezen
megállapítások dacára lát hatjuk aróban,
hogy a német közeli változj megalko-
tására irányuló törekvésüknél mindenütt
nagy figyelemre méltatják a német vál-
tórabályokban foglalt intézkedéseket.

A német változjogi szabályok szűz-
sen el tudták kerülni minden olyan in-
tézkedést, mely a változj forgalomképesse-
gét zavarná, gazdasági életben betöltött
szerepét akadályozná.

Az 1850 január 25 én kelt császári
nyílt parancs Magyarország területén az-
ontrak ill. német váltórrendi szabályt hozza be,
majd 1861-ben újra vizsgálhattatnak az

1840-ben és 1844-ben keletkezett törvények.

A XIX. század második felében a "folyton fejlődő" kereskedelmi életviszonyok meghívánják hogy a magyar kereskedelmi szabályok, a nyugati kereskedelmi államok jogszabályai-
val lépést tartsanak s így a szükségessé vál-
tatók időről-időre megtörtessenek. Ely
célból az első sándok Pestről indul ki, mikor
is a Pesti Kereskedelmi Társulatok 1862 má-
jus 1-én a német kereskedelmi szabályok
törvénybeiktatását kívánják. 1864 október 12-én
az udvari Kancellaria legfelsőbb elhatározással
hét tagú bizottságot nevez ki, hogy az
ügyben tanácskozzon. E bizottság készít
is javaslatokat, melyek azonban törvény-
erőre nem emelkedtek. Később a buda-
pesti ügyvédi egyesület sürgeti a német tör-
vények életbejuttatását. Ugyan csak ezt
kéri az 1871 december 16-18 tartott ka-
marai ülés is, melynek hírványára az
az Kassai ipari és keres. kamara 1872 má-
jus 6-án is az aradi keres. és iparkamara

ugyanazon év május 24 én feliratokban coat-
lakoztak.

1872 ben júniusban Salávy József kes.
miniszter megbízta Spáthy István egye-
temi tanárt, hogy egy kereskedelmi törvény-
tervezetet dolgozon ki. Amikor a tervezet két
első része, vagyis a kereskedőkről és a keres-
kedelmi társaságokról szóló részek 1873 apri-
lisban megjelentek Lichy József gróf akkori
kes. miniszter a keresk. és iparkamarákkal,
egyetemekkel, pesti kereskedelmi csarukokkal
az ügyvédi és jogászegyesületekkel közölté
art; majd megállapították egy szakértőker-
let, mely a tervezet felülvizsgálására van
hivátva. A tervezetre vonatkozó tárgyalá-
sok 1874 december 21 ig befejezték. 1875 apri-
lis 2 án Simonyi Lajos az új kereskedelmi
miniszter benyújtja azokat a képviselő-
háznak. Erre egy új bizottság neveztetik
ki. E bizottság munkálatait befejeve
1875 április 20 án benyújtja a javaslatot
a képviselőháznak, mely art április

24-én, 26-án, 27-én és 28-án tartott ülésin tárgyalván elfogadja. Minthát az az 1875 május 7-én a főrendek által is elfogadtatott és 1875 május 16-án királyi szentesítést nyert, a képviselőházban 1875 május 18-án a főrendi házban május 19-én kihirdetett. 1876 január 1-én lépett életbe.

A szabad második felében az 1840-ben keletkezett váltóügyi szabályok elavultságnak látszanak. Több tekintetben a kereskedelmi forgalomra káros különbségeket látunk az 1840-ben keletkezett váltótörvény és a Magyarországgal állandó kereskedelmi kapcsolatban levő államok váltójoga között. Az 1840-ben keletkezett törvények úgy tettenek, hogy sok felesleges intézkedést tartalmaznak, viszont egyes most már lényegesnek tartott intézkedések nem találhatók azokban. Ha csak a közönséges menet váltórendszabállyal hasonlítjuk össze a kettő kö-

Zött is lényeges elterjedést látunk. Ilyen el-
 terjedések vannak a "szenvelő" változékonosság ter-
 tetében. A magyar törvény különbözést tesz ide-
 gen s saját változó közt. A sajátváltozó használa-
 ta a magyar törvény szerint a kereskedők híze-
 re van szerződés, az idegen változónál pedig
 "szenvelő" változékonossággal csak teljes körű fei-
 fiak bírnak, míg a német szabályok szerint
 változékonossággal bír mindenki, ki terhes
 szerződésnek által magát lehet kettő. Külön-
 bözik a két szabályos abban hogy a magyar
 törvény szerint a változóbitokot fizetési nioz-
 heresetre írja fel, ha az elfogadás tel-
 jesen vagy részben megtagadtatik, a
 német változórendszabály szerint a változóbi-
 tokos ilyen esetekben csak biztosítást kö-
 vetelhet előzőitől. Nagyon megnehezíti a
 változóforgalmat a magyar törvény azon in-
 terkedése, hogy a változóbitokos a válto-
 zósreg felén elől följajánlott részletfizetést
 nem volt köteles elfogadni. A német vál-

törvényszabály szerint a váltó birtokos a bárki től följárultott bármely összegű részletfizetést köteles volt elfogadni. Nagyon fontos különbség volt a magyar törvény és a német váltórendszabály között a viszkérés időjére néve, melyet a magyar törvény 7, 15, 30, 45 és 60 napban, 2, 3, 6, 18 hónapban állapít meg, míg a német váltórendszabály ennek idejét 3, 6, 18 hónapban határozza meg. Ezen eltérés különösen akkor volt sok zavar okozója, ha a viszkérést külföldről indított belföldre, mikor is a váltóbirtokos nem ismerve a magyar törvény által szabályzott rövidebb határidőt könnyen jogsértésre lélt.

Uta tárgyát alig képezhette hogy a reformot legcélszerűbb a német váltójogi szabályzatok figyelembevételével kerestül vinni. Erre néve egyik legfontosabb ok az volt, hogy a német váltórendszabály már 1850-től 1861-ig érvényben volt; így az így a bírói mint ügyvédi kar előtt ismert volt, minék körtékertében azoknak alkalmára nekik ma-

gyobb tanulmányozást is gondot nem okozt. Másokhoz azért volt elszorú a német szabályok behozatala, mert azok nemcsak a német érdekeket fedik, hanem cosmopoliticus jellegűek, a világhereskedés érdekeit is figyelembe veszik. A legfontosabb érv pedig a német váltóirahelyek behozatala érdekében az volt, hogy az ország Nemzetorralgal tartotta fenn a legnagyobb hereskedelmi összeköttetést s bár a magyar váltóirahely mint lényegesen nem fedti teljesen a német váltóirahelyeket, nem lett volna elszorú hely törvénye. hová, mely a kettő között az összeköttetést megőrző volt.

Az iránnyal törvénytervezet kidolgozására bírá meg Pauler Jivadar igazságügyi miniszter Apáthy István egyetemi tanárt. E 1873-ra egy tervezetet készített. E tervezet Pauler igazság-

ügyminiszter által egy tizenöttagú bizottsághoz terjesztették. E bizottságban Cseregi Károly államtitkár is részt vett. E bizottság 1874 március 30-tól április 20-ig tartott tanácskozásain a tervezetet némi módosításokkal elfogadta. 1874 október 20-án benyújtatik a képviselőháznak. A képviselőház a javaslatot igarságügyi bizottsághoz utasítja. Közbejött politikai események aronban annyira hátráltatták a tárgyalásokat, hogy a javaslatot csak a legközelebbi országgyűlési igarságügyi bizottsága tárgyalta le. E bizottság a javaslatot a képviselőháznak benyújtja, a képviselőház azt 1876 március első napjain elfogadja, de a főrendiház ezt visszakiűldi. Május 8-án újra tárgyalják, végre május 15-én a főrendiház is elfogadja. Pénteken június 5-én nyert, az igarságügyminiszter 1876 szeptember 30-iki rendelete-

tével 1877 január tén leírt életbe; Florvátomajban a bán rendelkezése 1877 június tén leírt életbe, a határozáside-keken pedig 1880 január tén.

A magyar kereskedelmi törvény, az 1875 XXXVIII t. c. kimerítésén nyilatkozik minden kereskedelmi ügyletre vonatkozóan. Sám-
 tar az 1871-es német birodalmi kereske-
 delmi törvénykönyv befolyása meglátásá-
 ron, a két törvénykönyvben fennálló félvek-
 kez, a célavett egyöntetűség veszélyertetésé-
 nélkül tudott az ország sajátos viszonyai-
 hoz alkalmazkodni. Erveire tudja e-
 melni a haladó kor követelményeit, a tu-
 domány és gyakorlat által meghívánt je-
 gos ügyeket.

Ha a német 1871-ből kelterett birodalmi
 kereskedelmi törvényt is a magyar 1875
 XXXVIII. t. c. -et összehasonlítjuk töbt lé-
 nyegesekt különbséget találunk közt-
 tük. A magyar törvénykönyvben nem te-

Látnuk int ekeket a részvények alapuló
 betéti társaságról, valamint a neveretler
 társaságról sem. A részvényre alapított be-
 tétli társaság a Nemzetoszlásban és Franciaor-
 szágban érvényes levő engedélyezési rendszere-
 ről tal keletkezett, ilyen ok pedig Magyaror-
 szágon soha fenn nem fogott; így ilyenek
 Magyarországon nem is keletkeztek. A neve-
 zett társaság pedig tulajdonképpen főf-
 esőn működés. Ezzel szemben a magyar
 törvény kimondja a tárgyalt részvény-
 társaságokat és a spórtkezeket. Más
 törvényekben a spórtkezeket sokszor külön
 törvényekben látjuk tárgyálni, minth ok
 az volt hogy több államban a spórtkezek
 csak az illető kereskedelmi törvények
 megalkotása után nyertek nagyobb je-
 lentőséget. A magyar törvény a részvenytár-
 saságok megalapítására, fennállása idejére,
 megszűnésére néve hivatalosabágyásokat
 tartalmaz a szabadrág, nyilvántartás és

felelősség elvénél követkeretes kerentül -
vitele mellett. Legfontosabb intézkedési-
kérei tartózik a saját népszavazás kálógla-
vételének vagy megszerzésének tilalma, va-
lamint fontos intézkedési az alapítóke le-
szállításiának korlátozására.

A kereskedelmi ügyletek vitelével a ma-
gyar kereskedelmi törvény nem tesz különbséget
férfi és nő között. A nőkre nézve oly kor-
látozásokat, mint a német törvénykönyv-
ben látunk, nem tesz.

A német kereskedelmi törvénykönyvben
ellenmondást találunk a kereskedelmi
könyvekre és kereskedelmi levelek megőre-
sére vonatkozó rendelkezéseket, amely-
nyiben ezek a rendelkezések az elvű lét
illetőleg a kisan almakat nem fedik.

Éltes a két törvény abban is hogy a ma-
gyar törvény a britonitási, hiaclai és köz-
rakтары ügyleteket is kimerítően sa-
bályozza, valamint abban hogy a magyar-
törvényben az értékpapírok egyszerűsége

Mása is kereskedelmi ügyletnek számít. Ugy-
szintén kereskedelmi ügyletnek számít-
tanak a termelési ügyletek és a bányáik
ügyletei is amennyiben ezek a kincsek ki-
pét meghaladják.

A német törvény több kereskedelmi ügy-
letre nézve határozatot nem tartalmaz. Így
különösen a kiadói és birtokosai ügyletek-
re. A tengeri birtokosai ügyletekre vonat-
kozólag azonban a német kereskedelmi
törvény is kimerítően intézkedik.

A magyar törvények egyik fontos kiváló-
sága, hogy ezek nem csak a szorosán
vett kereskedelemre, hanem közvetve
az általános forgalmi életből eredő jog-
viszonyok tekintetében is forrásként szol-
gálnak.

Ami a tengeri kereskedelméről illeti, a
német törvénykönyv ezt a kereskedelmi
törvény keretén belül tárgyalja. A ma-
gyar tengeri kereskedelemre nézve a
magyar törvények, sem az 1840 ben

létrejött törvény sem az 1875 XXXVIII. t. c. sem-
mi intézkedést nem tartalmaznak.

Ami a magyar tengeri kereskedelem
ügyeit illeti, erre nézve egy külön szabály-
zatot találunk a még Mária Teréziától 1774-
ben kiadott „Editto politico di navigazione
mercantile” t. E szabályozást képezik
egy részben a „Code de Commerce”-ből átvett szabá-
lyok, melyek Napoleon idejében hoztak.
Ezen szabályozások az 1819 január 20-iki
haditanács határozat értelmében tovább is
alkalmazottak. 1841 óta még számos mi-
nisteri rendelet intézkedik tengeri kereske-
delmi ügyekre és hajózásra vonatkozólag.
Egyes törvényeket is találunk 1841 óta, me-
lyek a tengeri kereskedelem és hajózás e-
gyes kérdéseit szabályozták.

Hülfölséget találunk a német és
magyar kereskedelmi törvények között
abban is, hogy a német kereskedelmi
törvény szerint a kereskedelmi cég-

segységben történt bevezetés körzété-
lenék harmadik személyek ellenében
csak annyiban tulajdonit jogha-
tályt, amennyiben a körzémények-
ből hi nem tűnik, hogy azok a
közritételt nem tudták s tudni nem
tartottak. A magyar törvénykezés se-
rint a megtörtént közetétel nem tá-
dásával senki se mentheti magát.

A kereskedelmi törvény mellett még
néhány kereskedelmi s hiteléletre vonat-
kozó törvény alkotott Magyarországon.
Ezen törvények közül fontos az ipartörvény:
az 1884 XVII. t. c., valamint a csödtörvény: az
1881 XVII. t. c. A magyar csödtörvény két
részből áll. Az első rész az anyagi
interkedésekkel tárgyalja, a második
rész pedig a csöd ügyekben követen-
dő eljárást. Külön címbe foglalha-
zik itt a közönséges csöddel s a ke-
reskedelmi csöddel.

Az említettéken kívül a kereskedelmi és hiteléletre vonatkozólag mint fontosabbakat felemlítjük a következőket: az 1868 VI. t. c. -et a kereskedelmi és iparkamrákról, az 1881 XIV t. c. -et a kézirátalgyökölcsönnyeltről, az 1883 XXXI. t. c. -et a részletnyeltről. Ezen természetű törvényeknek tekintetjük még az idegen államokkal kereskedelmi ügynököseikről szóló megállapodásokat "becikkelyező" törvények.

A hajósás tekintetében is van néhány magyar törvény. Ezen törvények: az 1871 XVI. t. cikk a hajók köztársaságáról; az 1879 XVI. t. cikk a tengeri kereskedelmi hajók lajstromozásáról és az 1883 XXXII t. cikk a kizárólagokról.

Sziaszföldi forgalmat érintő szabályozásokat találunk a nemzetközi vasuti áruszállításról szóló egyezményt "becikkelyező" 1892. XXV. t. cikkben. Az egyezményre vonatkozó "kiegészítő" intézkedéseket az 1894 XVII. t. cikk

ben találhatjuk. Az 1880 XXXI. t. cikkben valamint az 1888 IV. t. cikkben a helyi érdekű vasutakra vonatkozó vonatkozó intézkedéseket tartalmaznak.

A magyar kir. postakarékpenztár felállításáról és működéséről szól az 1885 évi IX. t. c.

A csehb. és clearing forgalmáról szól az 1889 XXXIV. t. c.

A hazai áruforgalmi statisztika elvő alapvető működése pedig az 1881 XIII. t. c. által történt, mely törvény az 1895 évi XVIII t. c. által módosított illetve kiegészített.

Ezen törvények mellett följelenthető még a külföldi államokkal kötött kereskedelmi vám, posta, távirat szerződéseket beikbelező törvényeket

Franciaországban is hounak egyes törvényeket a kereskedelmi hiteléletre vonatkozóan a XIX-ik század második felében is. Ezen törvények az 1857 június 20-án és 1862 június 2-án kelt törvények a bányáról, az

1856 június 17-én kelt törvény a részvényekre alapított betéti társaságokról; az 1857 június 23-iki törvény a gyári és kereskedelmi jegyekről; az 1862 június 2-iki törvény az alkuszok-ról; az 1863 május 23-iki törvény a korbátolt felelősséggel alakuló társulatokról; az 1867 június 24-29-én kelt törvény a kereskedelmi társaságokról; az 1858 május 28-án hozott törvény a községi akkról.

Láthatjuk tehát hogy a „Code de Commerce” is mennyi változáson ment át a XIX. század folyamán.

Svédországban az 1850 január 25-iki törvény behozta a német változásokat, majd az 1862 december 17-iki országbírói törvény Svédország összes tartományaiban a német kereskedelmi törvénykönyvet léptette életbe a tengeri jog kiterjesztésével.

Özen két törvény mellett Svédországban a XIX. század utolsó tíz évszázadából felemlítendő még a következő törvényeket: az 1875 április 1-iki

törvényt az alkuszokról, az 1875. április 1-iki
 törvényt a földéről, az 1873. május 9-iki tör-
 vényt a hívtelkeretéről, az 1889. április 28-iki
 törvényt a kizártaikról, az 1899. szeptember
 20-iki törvényt a részvényekről.

Bosznia részére egy 1883. november 1-én
 hozott külön kereskedelmi és váltójogi törvé-
 nykönyv készült a német és magyar kereske-
 delmi és váltótörvények alapján.

A XIX. század végén még számos nyke-
 reskedelmi törvénykönyv alkottatód.

1897. május 10-én kelt német kereskedelmi
 törvényeket említhetjük itt első sorban. E
 német törvénykönyv mellett még életben
 maradt néhány arclőtt keletkezett törvény.
 Így érvényben maradt az 1889. május 1-iki
 hívtelkereti törvény, az 1892. április 20-iki
 törvény a korlátolt felelősségű társaságok-
 ról, az 1895. június 15-iki törvény a belvis-
 hajózásról, az 1894. május 16-iki törvény
 a részvénygyűlésről, az 1896. május 1-iki

törvény az értékpapírelétről és 1894 május 12-iki törvény a védjegyről.

Már a birodalmi 1897 május 10-én kelt törvény községi után jelennek meg a részvénytulajdonosok közzéadására vonatkozó törvények 1899 december 4-én és a törvénykeret 1889-iki törvényt módosító törvény 1898 május 1-én.

A XIX. század utolsó évtizedeiben meg több államban alkottak kereskedelmi törvénykönyveket így 1882 április 2-án nyolczer kereskedelmi törvénykönyv jelenik meg mely 1883 január 1-én lépett életbe; Spanyolországban 1885 augusztus 22-én jelenik meg új törvény, mely 1886 január 1-én lépett életbe, Portugáliában pedig 1888 július 28-án jelenik meg egy új kereskedelmi törvény, mely ott 1889 január 1-én lép életbe. Belgiumban a tengeri kereskedelmi jogról alkottatnak szabályok az 1879 augusztus 21-én kelt törvény által. Ugyancsak Belgiumban hozatik 1872-

ben május 20-án törvény a váltóóról.

Kivétel néhány állam kereskedelmi törvényét, hol külön váltójogi törvények alkottak, legtöbb állam váltójogi törvényei az illető kereskedelmi törvényekben foglaltatnak.

Thyem váltóinterkedésekét foglal magában az új 1882 ben keletkezett olasz kereskedelmi törvénykönyv I kötetének 10-ik címében, a spanyol 1885 ben kelt kereskedelmi törvény II-ik kötet 10. címében, a portugál 1888 ban kelt kereskedelmi törvény II-ik kötet 10 címében.

Prorsországban 1882 ben készitettek egy törvénytervezetet, melyet a német és más váltótörvények, melyek közt a magyar is fel van említve, alapulvételevel készitettek.

Nagybritanniában olyan kereskedelmi törvénykönyv, mely a kereskedelmi élet egész területén vonatkozó szabályzatokat tartalmazna nincs. Ott a kereskedelmi jog főforrását a tudományosság és a gyakorlat képezi. A XIX század ma-

sodik felében találunk ugyan ott is törvény-
könyveket, ezek aronban a kereskedelmi élet-
nek csak egyes kireit tárgyadják. Ilyen törvény-
könyv az 1854-ben megalkotott „Merchant
Shipping Act”, mely a tengeri kereskedelmet
szabályozza. Ilyen törvény az 1862. augusztus
9-iki társasági jogról szóló törvény a
„Companies Act”, mely az 1884-ben kelt-
került „Partner Ship Act” által lett módosít-
va. Ilyennek tekinthetjük az 1882-ben kelt
„Bills of Exchange Act”-ot, mely tulajdon-
képen a váltótörvény, aronban a törvény a
bankutalványokra is kiterjed. 1893-ban va-
ló meg egy vételről szóló törvényük.

Az angol váltótörvény több tekintet-
ben hasonlít a némethez. Annál valami-
vel még modernebb. A lényeges kellek-
se nem helyes oly nagy súlyt. A keltetés
nem feltétlen szükséges a váltón, a váltóélve-
verés nem okvetlen szükséges és megálta-
pítja hogy lejárat előtt, ha időmire meg-
icélve a váltó látravárlónak tekintetik.

A kereskedelmi és váltójogi törvényeket alaposabban vizsgálata alá véve három irány-
zattal találkoztunk azokkal: a német, a
francia és az angol irányzattal. A törvény-
könyveknek és a különbözősége nehézsé-
geket idézve elő a nemzetközi érintke-
zésben, a XIX század második felében több
törkevis nyilvánul meg arra nézve hogy a ba-
jok nemzetközileg való szabályozás által
enyhítésének illetőleg hiúsá váoltassanak.

Az első magyar jogászszyülés 1870 ben
megállapítja, hogy szükséges lenne, hogy
egy nemzetközi kongressus által megállá-
pítando' egyenlő alapelvekre fektessenek
az összes kereskedelmi és váltótörvényekben
 Európában. Két évvel később a Frankfurt-
ban tartott X. nemzetjogászszyülésen is he-
sonló' értelmi határozatot hoztak. Ugyen
határozatokat hoznak még a Koppenhá-
gai skandináv jogászszyülésen is.

Angol kezdeményezésre a váltójog
és kereskedelmi jog egybeírítése cél-

jából megalakul 1873 ban az „Association
 for the reform and codification of the laws
 of nations”. Ez intéret 1875 ben Hagában
 illet tartván egy bizottságot küld ki, hogy
 a váltójog egyesítésére vonatkozó-
 lag tanácskozzanak. Az 1876 ban Bréma-
 ban tartott tanácskozáson hűs szabály álla-
 pítottat meg. 1877 ben és 1878 ban Antwer-
 penben illetve Frankfurtban tanácskozási
 kongresszus az előbbi 20 hoz még 7 szabályt
 esatolt. Ezek voltak az u. n. brémai
 szabályok. Ezen szabályozások van angol
 és német váltójog hatását mutatták.

Mink intéret a nemzetközi váltó-
 jogi szabályok megalakítására az 1873 ban
 alapított „Institut de droit international”,
 mely nemcsak egyes alapelveket álla-
 pit meg a nemzetközi váltójogra vonat-
 kólag, hanem teljes törvénytervezetet.
 A nagyjában német váltórendszeralályn
 nyugvó javaslat Norsa plasz ügyvédtől
 származik. Ez javaslat az intéret

Brüsszelben tartott ülésén tárgyalatott és elfogadtatott. Ezen az ülésen megalkotották azon cloeket, melyeket a külső-
böző változások összeüt közelet esetén al-
kalmasnak kell.

Ezektől 1884-ig csak jogászok közelet közelet közeli egyesületek részéről lá-
tunk törekvést változó törvények egyesí-
tésére. Ely célból az első államirendről
lett intézkedést 1884-ben látjuk, midőn a
belga kormány elhatározta, hogy 1885-
ben, a kiállításal egyidejűleg nemzetközi
kereskedelmi kongressust fog rendezni.
Ezre meghívja az összes ál-
lamok kormányát, a nemzetekbeli tu-
dományos és kereskedelmi testületeket,
megkérvén őket hogy e kongressusra a
képviselőket küldjék. A kongressus
1885 szeptember 22-én összeüt. A megjelentek
legnagyobb része franciá volt. Magyarországról.

Nagy Ferenc egyetemi tanár volt ki-
 küldve. A belga kormány az első nem-
 zetközi kongresszus felkérésére 1888-ban
 összehívta Brüsszelbe a második nem-
 zetközi kongresszust. Az 1885-iki kongresszus
 alkalmával a német és a francia váltó-
 jogok mérkőzések egymással. E kongresszuson
 a többség a francia federatív rendszer mellett
 foglalt állást. Az 1888-iki kongresszus al-
 kalmával francia részről az egység el-
 vése érdekében engedékenység látszik
 színi a federatív kérdésnek szabályozását
 kihagyta.

Látniuk hogy a XIX.-ik század
 mely hivatalos alkotásokat hozott a keres-
 kedelmi és hitellel, szabályozás terén. Tulaj-
 donképpen a kereskedelmi és hitellel terén ma is
 érvényben lévő szabályozások ezek, természetesen az
 idő körülményei által megkívánt változtatá-
 sokkal és egyes a kereskedelmi életben keletke-
 zett új igényekre alkotott új szabályozá-

sokkal. A XIX. ik század volt a modern
kereskedelmi s hitel szabályozások alkotója,
melyeken mint alapon épülnek fel a kö-
vetkező idők kereskedelmi és hitelleletre vo-
natkozó szabályozásai.

DÉBRECENI EGYETEM KÖNYVTÁR
13162/1913